Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
NILSE WAHLA
přednesené dne 21. července 2016 [1]

Věc C-351/15 P

Evropská komise
proti
Total SA,

Elf Aquitaine SA

„Kasační opravný prostředek — Hospodářská soutěž — Kartelové dohody — Trh s metakryláty — Pokuty — Solidární odpovědnost mateřských společností a jejich dceřiné společnosti za protiprávní jednání této dceřiné společnosti — Okamžité a úplné zaplacení pokuty dceřinou společností — Snížení výše pokuty dceřiné společnosti v důsledku rozsudku Tribunálu Evropské unie — Dopisy zaslané účetním oddělením Evropské komise, v nichž se od mateřských společností požaduje zaplacení částky, kterou Komise vrátila dceřiné společnosti, zvýšené o úroky z prodlení — Žaloba na neplatnost — Napadnutelné akty — Účinná soudní ochrana“

Tímto kasačním opravným prostředkem se Evropská komise domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 29. dubna 2015,

1. Total a Elf Aquitaine v. Komise [2], kterým Tribunál v částečném rozsahu zrušil dopisy Komise [3], na základě nichž měly Total SA a Elf Aquitaine zaplatit pokutu a úroky z prodlení v důsledku přijetí rozhodnutí Komise C(2006) 2098 final [4].

2. V projednávané věci bude mít Soudní dvůr příležitost určit, zda – a případně do jaké míry – mají být za napadnutelné akty považovány dopisy, jimiž účetní oddělení Komise vyzvalo mateřské společnosti, aby spolu s úroky z prodlení zaplatily pokuty za porušení pravidel hospodářské soutěže, které byly uloženy společně a nerozdílně výše uvedeným mateřským společnostem a jejich dceřiné společnosti, poté co byly tyto pokuty sníženy a částečně vráceny dceřiné společnosti, která je původně zaplatila. Konkrétně vyvstává otázka, zda se tyto dopisy dotkly zmíněných podniků tím, že změnily jejich právní postavení vyplývající z původního rozhodnutí Komise, neboť rozsah povinností, které jim uložily, byl v porovnání se zmíněným rozhodnutím pravděpodobně vyšší. Úkolem Soudního dvora bude, aby ve světle zásady účinné soudní ochrany objasnil, jakým způsobem mají být mezi unijní a vnitrostátní soudy rozdělovány pravomoci týkající se kontroly vymáhání pokut.

1 — Původní jazyk: francouzština.

2 — T-470/11, EU:T:2015:241; dále jen „napadený rozsudek“.

3 — Jedná se o dopisy BUDG/DGA/C4/BM/s746396 ze dne 24. června 2011 (dále jen „dopis ze dne 24. června 2011“) a BUDG/DGA/C4/BM/s812886 ze dne 8. července 2011 (dále jen „dopis ze dne 8. července 2011“ a společně „sporné dopisy“).

4 — Rozhodnutí ze dne 31. května 2006 v řízení podle článku 81 ES a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) (věc č. COMP/F/38:645 – Metakryláty) (dále jen „rozhodnutí Metakryláty“).

I – Skutečnosti předcházející sporu

3. Skutečnosti předcházející sporu byly Tribunálem vylíčeny v bodech 2 až 28 napadeného rozsudku následujícím způsobem:

„2 [Rozhodnutím Metakryláty] uložila Komise Evropských společenství společnosti Arkema SA a jejím dceřiným společnostem Altuglas International SA a Altumax Europe SAS (společně dále jen ‚Arkema') společně a nerozdílně pokutu ve výši 219 131 250 eur za to, že se účastnily kartelové dohody (dále jen ‚původní pokuta').

3 [Odpůrkyním], jež byly v období protiprávního jednání konstatovaném v rozhodnutí Metakryláty mateřskými společnostmi společnosti Arkema, bylo uloženo, aby společně a nerozdílně uhradily původní pokutu, společnost Total do výše 181 350 000 eur a společnost Elf Aquitaine do výše 140 400 000 eur.

4 Dne 7. září 2006 uhradila společnost Arkema původní pokutu v plné výši a následně, přičemž [odpůrkyně] učinily stejně, a to současně a nezávisle na ní, podala Arkema žalobu proti rozhodnutí Metakryláty (dále jen ‚soudní řízení Metakryláty').

Soudní řízení Metakryláty před Tribunálem

5 Dne 4. srpna 2006 [odpůrkyně] a dne 10. srpna 2006 společnost Arkema podaly žalobu na neplatnost rozhodnutí Metakryláty.

6 Ve věci T-206/06 [odpůrkyně] navrhovaly zrušení rozhodnutí Metakryláty.

7 V rámci této věci [odpůrkyně] zároveň podpůrně navrhovaly snížení výše původní pokuty, jež byla jim a společnosti Arkema uložena ke společné a nerozdílné úhradě.

8 Dne 24. července 2008 zaslala Komise společnosti Arkema dopis, v němž ji vyzvala, aby potvrdila, že její platba ze dne 7. září 2006 byla uskutečněna ‚jménem všech společně a nerozdílně odpovědných dlužníků', přičemž upřesnila, jednak že ‚v případě nepředložení takového potvrzení a v případě, že by bylo rozhodnutí Metakryláty zrušeno, pokud jde o podnik, jehož jménem byla platba uskutečněna', ‚vrátí částku 219 131 250 eur společně s úroky', a jednak že ‚potvrdí-li Soudní dvůr celou pokutu nebo její část ve vztahu k jakémukoli z ostatních solidárních dlužníků', ‚bude od tohoto dlužníka žádat celý zbytek dlužné částky i s úroky z prodlení ve výši 6,09 %'.

9 Dopisem ze dne 25. září 2008 informovala společnost Arkema Komisi, že částku 219 131 250 eur zaplatila ‚jakožto solidární dlužník, a že uskutečněním této platby byly nároky Komise zcela uspokojeny jak ve vztahu ke společnosti Arkema, tak ve vztahu ke všem solidárním dlužníkům'. V tomto ohledu společnost Arkema ‚vyjádřila svou lítost, že nemůže Komisi pro případ, že by její žaloba u soudu Společenství byla úspěšná, povolit zadržení jakékoli částky'.

10 Dne 24. listopadu 2008 zaslala Komise [odpůrkyním] dopis, v němž je především informovala o dopisu společnosti Arkema ze dne 25. září 2008 a o skutečnosti, že společnost Arkema odmítla vyplnit prohlášení o společné platbě, jež jí Komise předložila.

11 Žaloba [odpůrkyň] byla zamítnuta rozsudkem ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, […], EU:T:2011:250).

12 Naopak žalobě na neplatnost rozhodnutí Metakryláty podané samostatně společností Arkema bylo rozsudkem ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, […] EU:T:2011:251) částečně vyhověno, a to snížením pokuty uložené společnosti Arkema na 113 343 750 eur.

13 V rozsudku [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)] měl Tribunál za to, že při výkonu jeho pravomocí v rámci soudního přezkumu v plné jurisdikci je třeba snížit navýšení pokuty uložené rozhodnutím Metakryláty společnosti Arkema z titulu odrazujícího účinku, aby tak byla zohledněna skutečnost, že ke dni uložení pokuty nad ní již [odpůrkyně] neměly kontrolu (rozsudek [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251], body 338 a 339).

14 Rozsudek [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)] nebyl napadnut kasačním opravným prostředkem, a tudíž nabyl právní moci.

15 Komise vrátila společnosti Arkema částku 119 247 033,72 eura (tj. jistinu ve výši 105 787 500 eur navýšenou o úroky v hodnotě 13 459 533,72 eura) ke dni 5. července 2011.

[Sporné] dopisy

Dopis ze dne 24. června 2011

16 V dopise ze dne 24. června 2011 oznámila Komise [odpůrkyním], že ‚v rámci výkonu rozsudku [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)] vrátí společnosti Arkema částku, o niž Tribunál pokutu snížil'.

17 V tomtéž dopise ze dne 24. června 2011 Komise po [odpůrkyních] požadovala, aby ‚souběžně a za předpokladu, že k Soudnímu dvoru podají proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)] opravný prostředek, zaplatily zbývající dlužnou částku i s úroky z prodlení ve výši 6,09 % počítanými ode dne 8. září 2006', tedy částku 68 006 250 eur, jejímž ‚společným a nerozdílným' dlužníkem byla společnost Total až do výše 27 056 250 eur, a jež navýšená o úroky z prodlení činí celkem 88 135 466,52 eura.

18 V dopise zaslaném Komisi dne 29. června 2011 [odpůrkyně] uvedly, že počínaje dnem 7. září 2006 byly ‚veškeré nároky Komise uspokojeny', a položily Komisi různé otázky směřující k objasnění několika bodů dopisu ze dne 24. června 2011.

Dopis ze dne 8. července 2011

19 V dopise ze dne 8. července 2011 odpověděla Komise zejména, že ‚v rozporu s tím, jak tomu [odpůrkyně] rozuměly, Komise rozhodně neupustila od vymáhání dlužných částek v případě, že by se [odpůrkyně] vzdaly možnosti podat k Soudnímu dvoru opravný prostředek', a upřesnila, že ‚odpovědnost [žalobkyň] nezanikla zadržením částek uvedených v rozsudku [ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)] a zaplacených společností Arkema'.

20 V tomtéž dopise ze dne 8. července 2011 Komise připustila, že se zmýlila ohledně částky, kterou zamýšlela požadovat, a upřesnila, že částka, již dluží společnost Elf Aquitaine na základě výkonu rozhodnutí Metakryláty a taktéž rozsudků [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), a ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251)], činí včetně úroků z prodlení ve výši 31 312 114,58 eur (dále jen ‚úroky z prodlení') celkem 137 099 614,58 eura, přičemž společnost Total je společným a nerozdílným dlužníkem této částky až do výše 84 028 796,03 eura.

21 Komise v dopise ze dne 8. července 2011 taktéž upřesnila, že [odpůrkyně] mají možnost, v případě, že by proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)] podaly opravný prostředek, zřídit bankovní záruku namísto vlastního zaplacení pokuty.

22 Dne 18. července 2011 [odpůrkyně] uhradily Komisi částku požadovanou v dopise ze dne 8. července 2011, tedy částku ve výši 137 099 614,58 eura.

Soudní řízení Metakryláty před Soudním dvorem v rámci kasačního opravného prostředku

23 Dne 10. srpna 2011 podaly [odpůrkyně] kasační opravný prostředek proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)].

[…]

25 Kasační opravný prostředek byl zamítnut usnesením ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, [nezveřejněné] […] EU:C:2012:60), jímž Soudní dvůr zamítl všechna návrhová žádání [odpůrkyň].

[…]

28 O návrhových žádáních předložených podpůrně a směřujících k osvobození od platby úroků z prodlení rozhodl Soudní dvůr takto:

‚89 Tento návrh je nutné odmítnout jako zcela nepřípustný, jelikož směřuje nikoli […] proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)], nýbrž proti [dopisu ze dne 8. července 2011], který je předmětem jiné žaloby podané [odpůrkyněmi] k Tribunálu, registrované v kanceláři Tribunálu pod číslem T-470/11.‘ “

II – Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

4. Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 1. září 2011 podaly odpůrkyně k Tribunálu žalobu na neplatnost sporných dopisů, jejímž prostřednictvím navrhují podpůrně snížení částek požadovaných v těchto dopisech a ještě podpůrněji zrušení úroků požadovaných v těchto dopisech.

5. Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 17. listopadu 2011 vznesla Komise námitku nepřípustnosti podle článku 114 jednacího řádu Tribunálu. Tvrdila zejména, že sporné dopisy představují nenapadnutelné akty, neboť nevyvolávají právně závazné účinky, jimiž by mohly být dotčeny zájmy odpůrkyň, a že platební povinnost uložená žalobkyním vyplývala ze samotného rozhodnutí Metakryláty.

6. Tribunál nejprve v bodech 72 až 101 napadeného rozsudku přezkoumal výše uvedenou námitku nepřípustnosti.

7. V této souvislosti měl Tribunál především za to, že v souvislosti s výší jistiny, která byla po odpůrkyních požadována ve sporných dopisech, se tyto dopisy nedotkly zájmů odpůrkyň tím, že by podstatným způsobem změnily ve smyslu článku 263 SFEU právní postavení, v němž se nacházely po přijetí rozhodnutí Metakryláty.

8. Co se naopak týče povinnosti zaplatit úroky z prodlení, Tribunál dospěl k závěru, že tato povinnost nikterak nevyplývala z výše uvedeného rozhodnutí, z rozsudku ze dne 7. června 2011, Total Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), ani z rozsudku ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251), jelikož společnost Arkema uhradila původní pokutu v plné výši okamžitě po vydání uvedeného rozhodnutí, a tudíž napadený akt tím, že zvýšil částku, již na základě téhož rozhodnutí odpůrkyně dlužily, změnil jejich právní postavení.

9. Tribunál proto považoval žalobu za přípustnou v rozsahu, v němž směřovala proti úrokům z prodlení požadovaným po odpůrkyních ve sporných dopisech.

10. V bodech 107 až 118 napadeného rozsudku následně Tribunál přezkoumal žalobu ve věci samé, a to v rozsahu, v němž směřovala proti úrokům z prodlení požadovaným po odpůrkyních, a v tomto rozsahu žalobě vyhověl.

11. Tribunál tedy zrušil sporné dopisy v rozsahu, v němž Komise požadovala po odpůrkyních úroky z prodlení, a ve zbývající části žalobu zamítl.

III – Návrhová žádání účastnic řízení a řízení před Soudním dvorem

12. Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadený rozsudek;

— prohlásil žalobu podanou k Tribunálu za nepřípustnou a

— uložil odpůrkyním náhradu veškerých nákladů tohoto řízení, včetně nákladů řízení před Tribunálem.

13. Odpůrkyně navrhují, aby Soudní dvůr:

— zamítl kasační opravný prostředek a

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

14. Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 17. února 2016 bylo povoleno vedlejší účastenství Kontrolního úřadu ESVO na podporu návrhových žádání Komise. Návrh na vedlejší účastenství byl však podán až po uplynutí lhůty stanovené v čl. 190 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, a proto s ohledem na čl. 129 odst. 4 téhož jednacího řádu mohl výše uvedený účastník řízení předložit své vyjádření až na jednání konaném dne 9. června 2016.

IV – Analýza kasačního opravného prostředku

15. Komise vznesla na podporu svého kasačního opravného prostředku tři důvody, z nichž první vychází z toho, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že sporné dopisy vyvolávají právně závazné účinky, druhý z porušení zásad litispendence a překážky věci pravomocně rozsouzené a třetí z rozpornosti odůvodnění.

A – *K prvnímu důvodu, který vychází z toho, že Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že sporné dopisy vyvolávají právně závazné účinky*

1. Argumenty účastnic řízení

16. Komise tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že dospěl k závěru, že sporné dopisy vyvolávají právně závazné účinky, které se mohou dotknout zájmů odpůrkyň. Zaměřuje se přitom především na úvahy uvedené v bodech 81 až 87 napadeného rozsudku.

17. Tento důvod se dělí na tři části.

18. V první části Komise tvrdí, že sporné dopisy jsou pouhými žádostmi o zaplacení na základě rozhodnutí Metakryláty, které připravují případný nucený výkon tohoto rozhodnutí v návaznosti na vydání rozsudků ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250) (zachování pokut uložených odpůrkyním), a ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251) (snížení pokut uložených společnosti Arkema). Tyto dopisy nicméně zatím nepředstavují „nucený výkon“, a nevyplývá z nich tedy konečný postoj Komise.

19. Ve druhé části prvního důvodu Komise uvádí, že obsah sporných dopisů je důkazem toho, že tyto dopisy nevyvolávají právně závazné účinky. Tyto dopisy totiž vyjadřují stanovisko účetního oddělení ve věci vymáhání pokuty uložené prostřednictvím rozhodnutí Metakryláty a pouze připomínají podmínky platby a datum uhrazení pokuty, což musí být zjevně považováno za opatření přijaté v rámci výkonu zmíněného rozhodnutí.

20. Ve třetí části prvního důvodu Komise tvrdí, že spornými dopisy nebyl nijak doplněn obsah rozhodnutí Metakryláty. Povinnost odpůrkyň zaplatit pokutu včetně odpovídajících úroků je – a nemůže být ničím jiným než – následkem rozhodnutí Metakryláty vykládaného ve světle rozsudku ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), rozsudku ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251), a usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60). Komise zdůrazňuje, že nemá v dané oblasti žádnou diskreční pravomoc, neboť stanovení úroků z prodlení vyplývá z relevantních ustanovení nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 [5] a jeho prováděcího nařízení, nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 [6]. Jinými slovy, sporné dopisy vyjadřují pouze záměr Komise provést rozhodnutí Metakryláty a kromě právních účinků vyplývajících z tohoto rozhodnutí nevyvolávají žádný další účinek. Jakožto akty neoddělitelné od zmíněného rozhodnutí připravují jeho výkon.

21. Odpůrkyně se domnívají, že první důvod musí být zamítnut částečně jako nepřípustný a částečně jako neopodstatněný.

22. V souvislosti s druhou a třetí částí důvodu kasačního opravného prostředku mají odpůrkyně za to, že tyto části v podstatě pouze opakují argumenty, které již byly před Tribunálem vzneseny – a které byly zodpovězeny v bodech 82 až 87 napadeného rozsudku – a že nejsou s to doložit, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení. V tomto řízení o kasačním opravném prostředku by tedy měly být tyto části zamítnuty jako zjevně nepřípustné.

23. První část prvního důvodu kasačního opravného prostředku by měla být podle mínění odpůrkyň zamítnuta jako neopodstatněná.

24. V projednávané věci vyplývá z relevantních ustanovení finančního nařízení (viz především čl. 78 odst. 4 tohoto nařízení) a nařízení v přenesené pravomoci č. 1268/2012 (viz články 80 a 83), jakož i z judikatury Soudního dvora, že *ratio legis* stanovení úroků z prodlení v případě uložení pokuty za porušení ustanovení článků 101 a 102 SFEU je zamezit tomu, aby Smlouva o fungování FEU nebyla zbavena svého užitečného účinku praktikami jednostranně prováděnými podniky, které jsou v prodlení se zaplacením jim uložených pokut, a aby tyto podniky nebyly zvýhodňovány před ostatními podniky, které zaplatily jim uložené pokuty ve stanovené lhůtě.

5 — Nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. 2012, L 298, s. 1; dále jen „finanční nařízení“).

6 — Nařízení Komise ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení č. 966/2012 (Úř. věst. 2012, L 362, s. 1).

25. Jak ostatně Komise uznala, v projednávané věci odpůrkyně zaplatily jim uloženou pokutu před uplynutím stanovené lhůty. Ke dni sporných dopisů, který následoval po vydání rozsudků ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), a ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251), avšak před podáním kasačního opravného prostředku k Soudnímu dvoru, neexistoval žádný právní základ, na základě něhož by bylo možné po odpůrkyních požadovat úroky z prodlení ve výši 31 312 114,58 eura.

26. Znamená to tedy, že zmíněné dopisy se neomezily pouze na potvrzení ustanovení týkajících se úroků z prodlení, jež Komise přijala v článku 23 rozhodnutí Metakryláty. Tyto dopisy obsahovaly novou skutečnost, a sice uložení úroků odpůrkyním, a to v situaci, kdy se odpůrkyně nedopustily žádného podstatného prodlení a kdy ani nebylo na žádné prodlení poukazováno.

2. Posouzení

a) K přípustnosti důvodu kasačního opravného prostředku

27. Vzhledem k tomu, že odpůrkyně formálně zpochybnily přípustnost prvního důvodu, co se týče jeho druhé a třetí části, je třeba určit, zda, jak tvrdí odpůrkyně, argumenty vznesené Komisí v těchto částech pouze opakují argumenty, které již byly před Tribunálem vzneseny a nemohou být v tomto řízení o kasačním opravném prostředku znovu zkoumány.

28. Nelze v této souvislosti popřít, že Komise ve svém prvním důvodu skutečně zopakovala několik argumentů, které uvedla již v námitce nepřípustnosti, kterou vznesla před Tribunálem v řízení, v němž byl vydán napadený rozsudek.

29. To však nemění nic na tom, že záměrem Komise bylo právě zpochybnit právní úvahy, na jejichž základě dospěl Tribunál k závěru, že sporné dopisy byly způsobilé vyvolávat právně závazné účinky, jimiž mohlo být změněno postavení dotčených podniků.

30. Je přitom nesporné, že jestliže navrhovatel zpochybňuje výklad nebo použití unijního práva Tribunálem, mohou být právní otázky zkoumané v prvním stupni znovu projednány v rámci kasačního opravného prostředku. Kdyby totiž navrhovatel nemohl takto svůj kasační opravný prostředek opřít o důvody a argumenty již použité před Tribunálem, ztrácelo by řízení o kasačním opravném prostředku částečně svůj smysl [7].

31. Kromě toho zastávám názor, že Komise vyhověla požadavkům vyplývajícím z čl. 169 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora, neboť právně dostačujícím způsobem označila body odůvodnění napadeného rozsudku, jež jsou podle ní stiženy nesprávným právním posouzením.

32. Mám tedy za to, že důvody nepřípustnosti, které vznesly odpůrkyně v tomto řízení o kasačním opravném prostředku, musí být zamítnuty.

b) K opodstatněnosti důvodu kasačního opravného prostředku

33. Prostřednictvím prvního důvodu, který má v tomto řízení o kasačním opravném prostředku prvořadý význam, je Soudní dvůr vyzván, aby určil, zda byl správný názor Tribunálu, podle něhož sporné dopisy v rozsahu, v němž Komise jejich prostřednictvím požadovala zaplacení úroků z prodlení, představují napadnutelné akty ve smyslu článku 263 SFEU.

7 — V tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. října 2013, Inuit Tapiriit Kanatami a další v. Parlament a Komise (C-583/11 P, EU:C:2013:625, body 46 až 47), ze dne 4. září 2014, Španělsko v. Komise (C-197/13 P, EU:C:2014:2157, body 44 a 45 a citovaná judikatura), a ze dne 14. června 2016, Marchiani v. Parlament (C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 37 a citovaná judikatura).

34. V projednávané věci se totiž střetávají dva různé postoje.

35. Prvním z nich je postoj Komise, k němuž se přiklání i Kontrolní úřad ESVO a podle něhož v podstatě platí, že vzhledem k tomu, že povinnost zaplatit úroky z prodlení vyplývá pouze z rozhodnutí Metakryláty a z příslušných správních ustanovení, účelem sporných dopisů je pouze připravit budoucí nucený výkon zmíněného rozhodnutí a tyto dopisy nejsou způsobilé k tomu, aby změnily právní postavení dotčených podniků.

36. Naproti tomu odpůrkyně v podstatě tvrdí, že tyto dopisy nelze chápat v tom smyslu, že potvrzují předchozí rozhodnutí. Poukazují přitom na to, že Arkema dne 7. září 2006 uhradila původní pokutu v plné výši, která činila 219 131 250 eur, což Komise nezpochybňuje, přičemž podle jejich mínění by se mělo mít za to, že tato platba byla provedena na účet odpůrkyň, což je vede k závěru, že nemohlo dojít k žádnému prodlení v platbě, a tedy nejsou povinny zaplatit úroky z prodlení, které jsou po nich požadovány ve sporných dopisech.

37. Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že akty, které mohou být předmětem žaloby na neplatnost ve smyslu článku 263 SFEU, mohou být pouze opatření s právně závaznými účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce a které podstatným způsobem mění jeho právní postavení [8].

38. Z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že má-li být určeno, zda opatření, které má být zrušeno, může být předmětem žaloby na neplatnost, je třeba se zaměřit na jeho obsah, kdežto forma, v níž bylo toto opatření přijato, je v této souvislosti v zásadě nerozhodná [9].

39. Pokud jde o akty nebo rozhodnutí, jež jsou přijímány postupem zahrnujícím několik fází, zejména po skončení interního řízení, jsou za napadnutelné akty [10] považována jen ta opatření, která obsahují konečné stanovisko orgánu po skončení tohoto řízení, s vyloučením mezitímních opatření, jejichž cílem je příprava konečného rozhodnutí [11]. Za napadnutelná tedy nemohou být považována mezitímní opatření, jejichž cílem je příprava konečného rozhodnutí, která takové účinky nemají, jakož i akty, které pouze potvrzují předchozí akt, který nebyl ve stanovené lhůtě napaden [12].

40. Jak tomu tedy je v případě výzev dopisem, které sepsalo účetní oddělení Komise v návaznosti na rozhodnutí týkající se porušení pravidel hospodářské soutěže přijatá Komisí na základě čl. 23 odst. 2 písm. a) [13] nařízení (ES) č. 1/2003 [14], mezi něž patřilo i rozhodnutí Metakryláty, které je dotčeno v projednávané věci?

41. Přestože se tato otázka může jevit na první pohled jako prostá, podle mého názoru by mohla být zodpovězena několika možnými způsoby.

8 — Viz rozsudky ze dne 11. listopadu 1981, IBM v. Komise (60/81, EU:C:1981:264, bod 9), ze dne 12. září 2006, Reynolds Tobacco a další v. Komise (C-131/03 P, EU:C:2006:541, bod 54), a ze dne 6. prosince 2007, Komise v. Ferriere Nord (C-516/06 P, EU:C:2007:763, bod 27).

9 — Viz rozsudky ze dne 11. listopadu 1981, IBM v. Komise (60/81, EU:C:1981:264, bod 9), a ze dne 17. července 2008, Athinaïki Techniki v. Komise (C-521/06 P, EU:C:2008:422, body 42 a 43).

10 — Judikatura Soudního dvora v této souvislosti upřesňuje, že v rámci postupu zahrnujícího několik fází mohou orgány přijímat samostatné akty, které mohou být napadnutelné za předpokladu, že vyvolávají vlastní právně závazné účinky, zejména proto, že představují úplné ukončení zvláštního samostatného řízení (viz zejména rozsudek ze dne 11. listopadu 1981, IBM v. Komise, 60/81, EU:C:1981:264, bod 11).

11 — Viz rozsudky ze dne 11. listopadu 1981, IBM v. Komise (60/81, EU:C:1981:264, bod 10), ze dne 22. června 2000, Nizozemsko v. Komise (C-147/96, EU:C:2000:335, bod 26), a ze dne 17. července 2008, Athinaïki Techniki v. Komise (C-521/06 P, EU:C:2008:422, body 42 a 43).

12 — Viz rozsudek ze dne 26. ledna 2010, Internationaler Hilfsfonds v. Komise (C-362/08 P, EU:C:2010:40, bod 52 a citovaná judikatura).

13 — Podle tohoto ustanovení Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud se úmyslně nebo z nedbalosti dopouštějí jednání v rozporu s články 81 nebo 82 ES (nyní články 101 a 102 SFEU).

14 — Nařízení Rady ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [81 a 82 ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

42. V následujících bodech vysvětlím nejprve ve světle zásad, které Soudní dvůr vytyčil zejména v rozsudku ze dne 6. prosince 2007, Komise v. Ferriere Nord [15], že pokud by tyto dopisy v *zásadě* nevyvolávaly jiné právní následky, než jaké vyvolává původní rozhodnutí Komise, jímž bylo konstatováno porušení práva hospodářské soutěže, a jímž byla tudíž uložena pokuta, s ohledem na konkrétní okolnosti projednávané věci bych se – z důvodů, které posléze upřesním – přikláněl k tomu, aby byl kasační opravný prostředek zamítnut. Pokud totiž zmíněné dopisy obsahují novou skutečnost, jíž by mohlo být dotčeno postavení daných podniků, mohl by mít unijní soud s ohledem na požadavky účinné soudní ochrany za to, že představují akty, které by se mohly stát předmětem žaloby na neplatnost podané na základě článku 263 SFEU.

i) V zásadě platí, že dopisy, jimiž účetní oddělení Komise požaduje od příjemců rozhodnutí přijatého na základě čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003, aby zaplatili pokutu případně navýšenou i o úroky z prodlení, nejsou určeny k tomu, aby vyvolávaly závazné účinky, jimiž by mohly být dotčeny zájmy příslušných podniků

43. Dopisy od účetního oddělení Komise v zásadě představují pouhé výzvy k provedení předchozího rozhodnutí. V souvislosti s rozhodnutími přijatými na základě čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 slouží tyto dopisy jak k potvrzení rozhodnutí, jímž bylo konstatováno porušení práva – a tedy uložena pokuta – tak k přípravě případných opatření v rámci nuceného výkonu.

44. Nyní co se týče obsahu těchto dopisů, protože jedině ten má rozhodující význam v situaci, kdy má být rozhodnuto o napadnutelnosti aktu před unijním soudem, zmíněné výzvy dopisem mají v zásadě pouze připomenout možné způsoby platby a zbývající částku, kterou mají podniky, které jsou příjemci dopisů, podle názoru účetního oddělení Komise ještě zaplatit. Vzhledem k tomu, že účetní oddělení Komise není oprávněno k přijímání právně závazných aktů, dopisy, jež zasílají dotčeným podnikům, nemají ve skutečnosti obsahovat jiné skutečnosti významné pro rozhodování než ty, které již vyplývají z původního rozhodnutí Komise, případně změněného unijním soudem, a jimiž mohou být zmíněné podniky dotčeny.

45. Výše uvedený závěr platí jak pro výši pokuty, kterou Komise uložila rozhodnutím přijatým na základě čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003, tak pro úroky z prodlení, za předpokladu, že délka tohoto prodlení nebyla nijak zpochybněna.

46. Co se totiž týče určení výše úroků z prodlení, Komise je povinna použít ustanovení prováděcích pravidel k platnému finančnímu nařízení, což učinila i v rozhodnutí Metakryláty.

47. Článek 71 odst. 4 finančního nařízení totiž stanoví, že podmínky, za kterých vzniká nárok na úroky z prodlení ve prospěch Unie, jsou uvedeny v prováděcích pravidlech přijatých na základě článku 183 téhož nařízení. Článek 86 odst. 2 až 5 finančního nařízení ve znění nařízení (ES, Euratom) č. 1248/2006 [16] stanoví sazby, které mají být případně uplatněny, dojde-li k prodlení při placení pokut uložených za porušení unijního práva.

48. V rozsudku ze dne 6. prosince 2007, Komise v. Ferriere Nord [17], Soudní dvůr v souvislosti s dopisem, jímž bylo požadováno zaplacení zůstatku pokuty, které již Komise nebyla oprávněna požadovat z důvodu promlčení žaloby na vykonání rozhodnutí, jímž byla tato pokuta uložena, jednoznačně rozhodl, že nelze mít za to, že zmíněná výzva dopisem vyvolává právně závazné účinky.

15 — C-516/06 P, EU:C:2007:763.

16 — Nařízení Komise ze dne 7. srpna 2006 (Úř. věst. 2006, L 227, s. 3).

17 — C-516/06 P, EU:C:2007:763, bod 27.

49. Ve výše uvedeném rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že sporné akty, jimiž byly dopisy Komise týkající se neuhrazeného zůstatku pokuty uložené společnosti Ferriere Nord SpA na základě rozhodnutí 89/515/EHS [18], jsou ve skutečnosti pouze přípravnými akty ve vztahu k čistě vykonávacím aktům, a to bez ohledu na to, zda byly přijaty před nebo po případném promlčení [19]. Je třeba uvést, že ve zmíněné věci Soudní dvůr zvláště zdůraznil, že spornými akty Komise neoznámila Ferriere Nord rozhodnutí, „kterým se mění původní částka pokuty, sankce nebo penále“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. a) nařízení (EHS) č. 2988/74 [20].

50. Je nutné poukázat na to, že pro obdobný způsob řešení se nedávno rozhodl i Tribunál, když konstatoval, že napadeným dopisem, jímž byla výzva k zaplacení pokuty navýšené o úroky z prodlení, Komise pouze potvrdila situaci, která již vyplývala z jejího původního rozhodnutí, jímž byla uložena pokuta, v podobě změněné rozsudky Tribunálu a následnými dopisy zaslanými Komisí [21].

51. Obdobně Tribunál prohlásil za nepřípustnou žalobu na neplatnost dopisu, jímž byla určena přesná částka, kterou měl ještě zaplatit podnik, jemuž byla předtím uložena pokuta za účast na protisoutěžní kartelové dohodě, tj. jak zbývající dlužná část pokuty, tak úroky z prodlení, o něž měla být tato část navýšena. Tribunál měl za to, že výše úroků v konečném důsledku vyplývá z prováděcích pravidel k platnému finančnímu nařízení, a tedy zmíněný dopis nespadá do rozhodování o výkladu příslušných ustanovení a jejich přesného použití na daný případ [22].

52. Domnívám se, že výše uvedené postoje jsou v souladu s poznatky, které je namístě vyvodit z nedávno vydaného rozsudku ze dne 9. září 2015, Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro v. Komise [23], v němž Soudní dvůr v souvislosti se vztahem smluvní povahy uvedl, že oznámení o dluhu „je […] třeba chápat jako výzvu uvádějící datum splatnosti a platební podmínky a nelze jej považovat za vykonatelný akt, ačkoli hovoří o vykonatelnosti ve smyslu článku 299 SFEU jako o možnosti, kterou má Komise pro případ, že dlužník nesplní závazek k určenému datu splatnosti“.

53. V tomto ohledu je třeba vést v patrnosti, že článek 256 ES (nyní článek 299 SFEU) [24] ukládá vnitrostátním soudům povinnost kontrolovat *řádné provádění* výkonu rozhodnutí Komise, která ukládají peněžitý závazek. Soudní dvůr v této souvislosti zdůraznil, že i když podmínka týkající se právně závazných účinků, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem mění jeho právní postavení, musí být vykládána ve světle zásady účinné soudní ochrany, nemůže takový výklad vést k vyloučení této podmínky, aniž jsou překročeny pravomoci unijních soudů, které jim přiznávají Smlouvy [25].

54. Toto rozdělení pravomocí mezi unijní a vnitrostátní soud vychází z myšlenky, že poté, co byl jednotlivci uložen konkrétní *peněžitý závazek* na základě rozhodnutí Komise, je věcí vnitrostátního soudu, aby v postavení unijního obecného soudu dohlížel na legalitu opatření přijatých za účelem splnění tohoto přesně určeného závazku.

18 — Rozhodnutí Komise ze dne 2. srpna 1989 v řízení podle článku 85 Smlouvy o EHS (IV/31.553 – Ocelové svařované pletivo) (Úř. věst. 1989, L 260, s. 1).

19 — Rozsudek ze dne 6. prosince 2007, Komise v. Ferriere Nord (C-516/06 P, EU:C:2007:763, bod 29).

20 — Nařízení Rady ze dne 26. listopadu 1974 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. 1974, L 319, s. 1; Zvl. vyd. 07/01, s. 61).

21 — Viz rozsudek ze dne 12. května 2016, Trioplast Industrier v. Komise (T-669/14, nezveřejněný, EU:T:2016:285, body 65 až 78).

22 — Viz usnesení ze dne 19. listopadu 2013, 1. garantovaná v. Komise (T-42/13, nezveřejněné, EU:T:2013:621, body 26 a 27). V tomto smyslu viz rovněž usnesení ze dne 10. června 1998, Cementir v. Komise (T-116/95, EU:T:1998:120, bod 20 až 24), a ze dne 12. března 2012, Universal v. Komise (T-42/11, nezveřejněné, EU:T:2012:122, body 20 až 32).

23 — C-506/13 P, EU:C:2015:562, bod 23.

24 — Článek 4 rozhodnutí Metakryláty stanoví, že toto rozhodnutí se použije v souladu s článkem 256 ES.

25 — V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. prosince 2007, Komise v. Ferriere Nord (C-516/06 P, EU:C:2007:763, body 32 a 33).

55. Domnívám se, že výše uvedený závěr nevylučuje, aby akt, který se sice jeví jako akt provádějící rozhodnutí, které předtím přijala Komise, mohl být napadnutelný ve smyslu článku 263 SFEU, za předpokladu, že obsahuje novou skutečnost, která by mohla vyvolávat právně závazné účinky, jimiž by mohly být dotčeny příslušné osoby. V takovém případě je totiž nutné mít za to, že předmětem není výkon rozhodnutí, jímž Komise uložila peněžitý závazek, nýbrž samo určení tohoto peněžitého závazku.

56. Právě proto, že Soudní dvůr musí zaručit účinnost soudní ochrany, nelze tedy vyloučit, aby akt, který se jeví jako výzva k zaplacení pokuty a případně i úroků z prodlení, mohl za určitých okolností, například takových, jaké nastaly ve sporu v původním řízení, vyvolávat právně závazné účinky, jimiž by mohly být dotčeny zájmy příslušných právnických osob.

57. To hodlám zkoumat v následujícím rozboru.

ii) Vzhledem k velmi specifickým okolnostem, jaké nastaly v projednávaném případě, by měl Soudní dvůr potvrdit napadený rozsudek

58. Skutkový a procesní stav, který představuje pozadí projednávaného kasačního opravného prostředku, je poměrně složitý a neobvyklý, a proto bychom si měli připomenout jeho hlavní rysy.

59. Na základě rozhodnutí Metakryláty byly odpůrkyně, a to výlučně v postavení mateřských společností společnosti Arkema, jíž byla uložena pokuta ve výši 219 131 250 eur, povinny uhradit „společně a nerozdílně“ pokutu první z nich ve výši 140,4 milionu eur a druhá ve výši 181,35 milionu eur.

60. Rozsudkem ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251), byla pokuta, která byla uložena společnosti Arkema, snížena na 113 343 750 eur. Naproti tomu pokuta, která byla jako taková uložena odpůrkyním, nebyla změněna rozsudkem ze dne 7. června 2011, Total a Elf Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250), který byl dále potvrzen usnesením ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60).

61. Zaprvé je nesporné, že původní pokutu ve výši 219 131 250 eur uhradila Arkema v plné výši dne 7. září 2006, a to i na účet odpůrkyň. Komise sice v rámci svého třetího důvodu – k němuž se ještě vrátím v níže uvedených úvahách – zpochybnila výklad dopisu ze dne 25. září 2008, jehož znění je uvedeno v bodě 113 napadeného rozsudku a podle něhož Arkema vyplnila prohlášení o společné platbě, a tudíž i uhradila původní pokutu v plné výši, a to i na účet odpůrkyň, avšak neprokázala, že by takovéto posouzení vyplývalo ze zkreslení skutečností nebo z nesprávné právní kvalifikace skutečností, a dokonce ani nepředložila žádné tvrzení v tomto smyslu.

62. Z výše uvedené situace lze vyvodit dva závěry. První z nich vychází z postoje, který zaujal Soudní dvůr ve věci C-421/11 P v souvislosti se zaplacením úroků z prodlení. Druhý se týká obecně otázky, zda je ve světle poznatků vyplývajících z judikatury možné, aby bylo odpůrkyním skutečně přičteno prodlení v platbě.

63. Zaprvé je třeba konstatovat, že v usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012, bod 89), Soudní dvůr sice nepřímo, leč jednoznačně potvrdil zvláštní povahu a opodstatněnost rozdílu, který existuje mezi žalobou namířenou proti sporným dopisům, jimiž bylo, podle názoru odpůrkyň neprávem, uloženo zaplacení úroků z prodlení na straně jedné a žalobou namířenou proti rozhodnutí Metakryláty. Rozhodl-li Soudní dvůr v tom smyslu, že podpůrně vznesený návrh směřující k osvobození od platby úroků z prodlení musí být odmítnut jako zjevně nepřípustný, jelikož směřoval „nikoli […] proti rozsudku [ze dne 7. června 2011, Total a Elf

Aquitaine v. Komise (T-206/06, EU:T:2011:250)], nýbrž proti dopisu [ze dne 8. července 2011], který je předmětem jiné žaloby podané [odpůrkyněmi] k Tribunálu, registrované v kanceláři Tribunálu pod číslem T-470/11“, zřejmě tím připustil, že sporné dopisy se nejevily jako dopisy potvrzující rozhodnutí Metakryláty v podobě změněné Tribunálem.

64. Zadruhé je nutné konstatovat, že z právního hlediska není stále jisté, jaké konkrétní následky by měla Komise vyvodit, pokud jde o vymáhání částky pokut, jež byly „společně a nerozdílně“ uloženy dceřiným společnostem a jejich mateřským společnostem za porušení pravidel hospodářské soutěže, jehož se dopustily pouze tyto dceřiné společnosti. Přesněji řečeno, i když Soudní dvůr dospěl k názoru, že odpovědnost dotčené mateřské společnosti nebo mateřských společností je v daném případě „zcela odvozena“ [26] od odpovědnosti jejich dceřiných společností, neposkytl přitom žádné jasné pokyny ohledně následků, jež mají být vyvozeny v případech, kdy tyto dceřiné společnosti zaplatí v plné výši pokutu, kterou měly zaplatit společně a nerozdílně se svými mateřskými společnostmi.

65. Může se Komise v takovémto případě, kdy dceřiná společnost zaplatí v plné výši pokutu, která byla uložena „společně a nerozdílně“, a bez ohledu na to, zda tato dceřiná společnost měla za to, že uskutečňuje „společnou platbu“, právem domnívat, že mateřská společnost nesplnila v plném či částečném rozsahu svůj platební závazek?

66. Mám za to, že nikoli.

67. Okolnost, že mateřské společnosti, které jsou odpůrkyněmi, a jejich dceřiné společnosti nesou v období protiprávního jednání společnou a nerozdílnou odpovědnost za protisoutěžní jednání, kterého se dopustily pouze tyto dceřiné společnosti, nasvědčuje podle mého názoru tomu, že původní platba pokuty, kterou uskutečnila Arkema, byla uskutečněna jménem této společnosti, ale i na účet ostatních solidárních dlužníků, přičemž není podstatné, zda existuje „prohlášení o společné platbě“. V případě, kdy je odpovědnost mateřské společnosti čistě odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti, která jako jediná porušila konkrétní zákaz kartelových dohod uvedených v čl. 101 odst. 1 SFEU, a kdy byla těmto společnostem mimo jiné společně a nerozdílně uložena povinnost zaplatit pokutu, Komise nemůže od mateřské společnosti požadovat zaplacení pokuty ve výši přesahující výši pokuty, kterou je dceřiná společnost nakonec povinna zaplatit [27].

68. V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že v situaci, kdy je odpovědnost mateřské společnosti zcela odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti a žádný jiný faktor individuálně necharakterizuje chování vytýkané mateřské společnosti, odpovědnost této mateřské společnosti nemůže jít nad rámec odpovědnosti její dceřiné společnosti [28]. Soudní dvůr proto dospěl k závěru, že když jsou splněny určité procesní podmínky, mateřská společnost, jejíž odpovědnost je zcela odvozena od odpovědnosti její dceřiné společnosti, má mít v zásadě prospěch z případného snížení odpovědnosti dceřiné společnosti, která jí byla přičtena [29]. Kromě toho měl příležitost upřesnit, že cílem mechanismu solidarity při placení pokut uložených za porušení unijního práva hospodářské soutěže je zejména posílit účinnost žalob v oblasti vymáhání těchto pokut, a proto případný spor, který by mohl vyvstat ve vnějším vztahu mezi solidárními spoludlužníky, „již Komisi v zásadě nezajímá, pokud jí byla celá pokuta zaplacena jedním nebo několika uvedenými spoludlužníky“ [30].

26 — Viz rozsudek ze dne 17. září 2015, Total v. Komise (C-597/13 P, EU:C:2015:613, body 38 a 41 a citovaná judikatura).

27 — Viz mé stanovisko přednesené ve věci Total v. Komise (C-597/13 P, EU:C:2015:207, body 31 až 46).

28 — Viz rozsudky ze dne 22. ledna 2013, Komise v. Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29, body 37, 39, 43 a 49), a ze dne 17. září 2015, Total v. Komise (C-597/13 P, EU:C:2015:613, bod 38).

29 — Viz rozsudek ze dne 17. září 2015, Total v. Komise (C-597/13 P, EU:C:2015:613, bod 41).

30 — Viz rozsudek ze dne 10. dubna 2014, Komise a další v. Siemens Österreich a další (C-231/11 P až C-233/11 P, EU:C:2014:256, body 59 a 60).

69. I přesto však ve věci C-421/11 P dospěl Soudní dvůr k závěru, že ze snížení pokuty uložené dceřiné společnosti nemusí mít automaticky prospěch i její mateřská společnost, jejíž odpovědnost je zcela odvozená. V případě odpůrkyň měl totiž Soudní dvůr za to, že násobící koeficient uplatněný v případě odpůrkyň a společnosti Arkema se liší, takže samotná skutečnost, že tyto společnosti měly povinnost uhradit pokutu, za niž jsou solidárně odpovědné, nestačí k rozšíření působnosti překážky věci pravomocně rozsouzené plynoucí z rozsudku ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251) [31]. Znamená to tedy, že se Soudní dvůr nevyjádřil v tom smyslu, že zaplatí-li jeden ze solidárních dlužníků pokutu v plné výši, Komise již není oprávněna se konkrétně domnívat, že jeden ze spoludlužníků část této pokuty stále ještě dluží.

70. Přestože se jedná o otázku, k níž není nutné se přímo vyjadřovat, zastávám názor, že nemá-li být v projednávané věci popřena samotná podstata pravidla solidarity, lze za okolností daného případu pochybovat o tom, že by odpůrkyním mohlo být přičitatelné jakékoli prodlení s placením pokuty, která byla uložena na základě rozhodnutí Metakryláty. V rozsahu, v němž sporné dopisy požadují zaplacení úroků z prodlení, které nevycházejí ani z výše uvedeného rozhodnutí v podobě změněné Tribunálem prostřednictvím rozsudku ze dne 7. června 2011, Arkema France a další v. Komise (T-217/06, EU:T:2011:251), ani z prováděcích pravidel k finančnímu nařízení, je tedy nelze chápat v tom smyslu, že pouze potvrzují předchozí akty.

71. Nelze popřít, že tyto dopisy obsahují novou skutečnost, neboť po odpůrkyních požadují zaplacení části pokuty, kterou měly zaplatit společně a nerozdílně se společností Arkema, navýšenou o úroky z prodlení, a to i přesto, že posledně jmenovaná společnost tuto pokutu ihned a v plné výši uhradila. Předmětem projednávané věci tedy není akt provádějící rozhodnutí Komise, jehož soudní kontrolu by měl provést vnitrostátní soud, nýbrž akt zpochybňující samotné určení peněžitého závazku, který byl uložen určitému podniku.

72. Z tohoto pohledu považuji za poněkud nelogické, že Komise na jednu stranu přikládá určitý význam způsobu, jakým je vykládán dopis ze dne 25. září 2008, pokud jde o to, zda došlo ke „společné platbě“ pokuty, která byla společně a nerozdílně uložena na základě rozhodnutí Metakryláty, a potažmo právním následkům tohoto dopisu, a na druhou stranu prosazuje myšlenku, že rozhodovací prvek je obsažen pouze ve výše uvedeném rozhodnutí, v podobě změněné Tribunálem.

73. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy mám za to, že Tribunál se nedopustil nesprávného právního posouzení tím, že sporné dopisy považoval za napadnutelné akty ve smyslu článku 263 SFEU, a to v rozsahu, v němž Komise jejich prostřednictvím požadovala zaplacení úroků z prodlení.

B – *Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení zásad litispendence a překážky věci pravomocně rozsouzené vyplývající z usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60)*

1. Argumenty účastníků řízení

74. Komise prostřednictvím druhého důvodu kasačního opravného prostředku Tribunálu v podstatě vytýká, že porušil zásady litispendence a překážky věci pravomocně rozsouzené tím, že otázku dlužných úroků z prodlení posuzoval odděleně od zbývající části rozhodnutí Metakryláty, a to zejména v bodech 80 a 93 až 101 napadeného rozsudku.

31 — Viz usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60, bod 83).

75. Článek 2 rozhodnutí Metakryláty obsahuje v tomto ohledu ustanovení týkající se primárně uložené pokuty a úroků dlužných v případě jejího neuhrazení, jež mají ve vztahu k této pokutě akcesorickou povahu. V okamžiku podání žaloby ve věci, v níž byl vydán napadený rozsudek, dosud probíhalo před Soudním dvorem řízení o kasačním opravném prostředku ve věci C-421/11 P, které se týkalo výše uvedeného rozhodnutí. Na základě usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60), které Soudní dvůr v posledně jmenované věci vydal, se zmíněné rozhodnutí stalo pro odpůrkyně konečným, a to v celém svém rozsahu zahrnujícím i otázku úroků.

76. Odpůrkyně navrhují, aby byl tento důvod zamítnut.

2. Posouzení

77. V projednávané věci se přikláním k názoru, že důvod vycházející z porušení zásad litispendence a překážky věci pravomocně rozsouzené musí být zamítnut, neboť žaloba, která byla podána k Tribunálu ve věci T-470/11, směřovala z formálního hlediska proti aktu, který se zjevně lišil od aktu, který byl předmětem věci, v níž bylo vydáno usnesení ze dne 7. února 2012, Total a Elf Aquitaine v. Komise (C-421/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:60).

78. Pouze takovýto přístup je totiž podle mého mínění slučitelný s tvrzením, které uvedl Soudní dvůr v bodě 89 výše uvedeného usnesení a které se týkalo zvláštní povahy a opodstatněnosti rozdílu, který existuje mezi žalobou namířenou proti sporným dopisům, jimiž bylo, snad neprávem, uloženo zaplacení úroků z prodlení na straně jedné a žalobou namířenou proti rozhodnutí Metakryláty na straně druhé.

79. Domnívám se tedy, že druhý důvod nemůže obstát.

C – *Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z rozporného odůvodnění*

1. Argumenty účastníků řízení

80. Prostřednictvím třetího důvodu kasačního opravného prostředku, který byl vznesen podpůrně, Komise tvrdí, že napadený rozsudek je stižen rozporným odůvodněním.

81. V bodě 113 výše uvedeného rozsudku Tribunál podle ní nesprávně konstatoval, že nároky Komise byly zcela uspokojeny jak ve vztahu ke společnosti Arkema, tak ve vztahu k odpůrkyním jakožto solidárním dlužníkům, kdežto v bodě 9 zmíněného rozsudku Tribunál správně uvedl, že Arkema „vyjádřila svou lítost, že nemůže Komisi pro případ, že by její žaloba u soudu Společenství byla úspěšná, povolit zadržení jakékoli částky“.

82. Komise je toho názoru, že z výše uvedeného vyjádření společnosti Arkema nutně vyplývá, že nebylo předloženo prohlášení o společné platbě. Za takovýchto okolností nemohl Tribunál tvrdit, že nároky Komise byly zcela uspokojeny jak ve vztahu ke zmíněné společnosti, tak ve vztahu ke všem solidárním dlužníkům.

83. Odpůrkyně tvrdí, že třetí důvod musí být zamítnut jako zjevně nepřípustný a v každém případě jako neopodstatněný.

2. Posouzení

84. Argumenty, které uvedla Komise prostřednictvím třetího důvodu kasačního opravného prostředku, nejsou příliš přesvědčivé a podle mého názoru musí být odmítnuty jako nepřípustné.

85. Především je třeba poukázat na to, že bod 9 napadeného rozsudku nemá v úzkém slova smyslu souvislost s odůvodněním, ale patří mezi body napadeného rozsudku, v nichž jsou popisovány skutkové okolnosti a které jako takové neobsahují žádné závěry Tribunálu.

86. Kromě toho se zdá, že pod záminkou údajných rozporů v odůvodnění se Komise ve skutečnosti snaží zpochybnit způsob, jakým Tribunál vyložil dopis ze dne 25. září 2008, který zaslala Arkema Komisi v odpověď na dopis ze dne 24. července 2008.

87. Přitom otázka, zda je odůvodnění rozsudku Tribunálu rozporné, je sice právní otázkou, kterou lze jako takovou uplatnit v rámci kasačního opravného prostředku [32], avšak tento závěr již neplatí pro posouzení skutkových okolností, na něž se přezkum prováděný Soudním dvorem nevztahuje, ledaže by se jednalo o případ, kdy došlo ke zkreslení [33].

88. Domnívám se nicméně, že takovéto zkreslení nebylo konstatováno, a ostatně na něj nebylo ani v žádném smyslu poukázáno. Zastávám tedy názor, že výklad, který uplatnil Tribunál v bodě 113 napadeného rozsudku a podle něhož „[v] tomto ohledu nemůže Komise účinně tvrdit, že společnost Arkema nevyplnila prohlášení o společné platbě, jelikož v dopise ze dne 25. září 2008 jasně uvedla, že nároky Komise ‚byly zcela uspokojeny jak ve vztahu ke společnosti Arkema, tak ve vztahu ke všem solidárním dlužníkům“, je zcela přípustný, a tudíž není zjevně nesprávný.

V – Závěry

89. S ohledem na výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl takto:

„1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady vynaložené společnostmi Total SA a Elf Aquitaine SA.

3) Kontrolní úřad ESVO ponese vlastní náklady řízení.“

32 — Viz zejména rozsudky ze dne 13. prosince 2001, Cubero Vermurie v. Komise (C-446/00 P, EU:C:2001:703, bod 20 a citovaná judikatura), a ze dne 8. února 2007, Groupe Danone v. Komise (C-3/06 P, EU:C:2007:88, bod 45 a citovaná judikatura).

33 — Viz rozsudek ze dne 11. září 2014, CB v. Komise (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 41 a citovaná judikatura).